

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

w roku akademickim 2022/2023

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

Sprawozdanie obejmuje wszystkie formy studiów i poziomy kształcenia (stacjonarne i niestacjonarne: jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, studia doktoranckie i studia podyplomowe).

Liczba studentów łącznie: 1106

w tym:

na studiach stacjonarnych: 1012

na studiach niestacjonarnych: 0

Liczba uczestników studiów doktoranckich: 20

Liczba uczestników studiów podyplomowych: 74

Stan z dnia 15.10.2023

1. MONITOROWANIE KOMPETENCJI I DOŚWIADCZENIA ORAZ KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH ORAZ INNYCH OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZE STUDENTAMI I DOKTORANTAMI

Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, doktorantami i słuchaczami studiów podyplomowych na Wydziale Filologicznym (WF) odbywa się według kryteriów zawartych w § 4 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

1) systematyczna analiza i ocena pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich

W roku akademickim 2022/2023 bezpośredni nadzór nad organizacją pracy dydaktycznej na WF sprawowali Pełnomocnicy Dziekana Wydziału Filologicznego UwB we współpracy z kierownikami poszczególnych katedr i zakładów. Działania monitorujące na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na WF podejmował Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz kierunkowe zespoły dydaktyczne.

W roku akademickim 2022/2023 systematyczna analiza i ocena kadry badawczo-dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich w zakresie działań naukowych odbywała się na podstawie informacji składanych co roku przez

nauczycieli akademickich do kierowników katedr i zakładów oraz do Dyrekcji Kolegium Językoznawstwa i Kolegium Literaturoznawstwa. Na WF nie funkcjonuje formalna coroczna analiza i ocena kadry dydaktycznej (odbywa się ona wyłącznie w czasie oceny okresowej pracowników i w trakcie hospitacji wybranych osób). Niesformalizowany monitoring pracowników dydaktycznych prowadzą Pełnomocnicy Dziekana ds. poszczególnych kierunków i modułów oraz kierownicy katedr i zakładów.

W roku akademickim 2022/2023 nauczyciele akademicy podnosili swoje kwalifikacje i zdobywali doświadczenie zawodowe poprzez prowadzenie działalności naukowej, udział w stażach zagranicznych, uczestnictwo w konferencjach naukowych i dydaktycznych, wykładach gościnnych w kraju i za granicą oraz aktywny udział w szkoleniach, seminariach, warsztatach dydaktycznych.

Pracownicy WF wzięli udział w szkoleniach realizowanych przez UwB w ramach projektu *Doskonałość dydaktyczna uczelni* (projekt Ministerstwa Edukacji i Nauki) w takich modułach, jak: proces dydaktyczny w uczelni, emisja głosu i technika mówienia, komunikacja międzykulturowa, psychologia, tutoring akademicki, tutoring jako element kształcenia wstępnego nauczycieli, nowoczesne technologie w dydaktyce, proces dydaktyczny na uczelni, studencki ruch naukowy, prawne aspekty pracy dydaktycznej, a także w warsztatach rozwojowych w zakresie identyfikacji, analizy i wzmacniania zasobów osobowych i zawodowych tutora do pracy metodą tutorską. W ramach powyższego projektu dr hab. J.Kuć, prof. UwB przeprowadziła pięć edycji szkoleń dotyczących emisji głosu i techniki mówienia. Wykładowcy uczestniczyli także w kolejnych zaproponowanych przez macierzystą uczelnię szkoleniach w ramach *Dni Jakości Kształcenia*, które były poświęcone kreatywności, emocjom i dobrostanowi psychologicznemu w pracy nauczyciela akademickiego, podnoszeniu jakości kształcenia przez wykorzystanie zasobów elektronicznych, czy też wsparciu osób ze szczególnymi potrzebami w kontekście dyskryminacji pozytywnej.

W celu rozwoju koncepcji tutoringu na Wydziale Filologicznym UwB Zakład Językoznawstwa Interkulturowego i Glottodydaktyki podjął inicjatywę rozpowszechnienia tej koncepcji w dydaktyce języków obcych i w dniu 23.01.2023 zorganizowano szkolenie metodyczne pt. *W poszukiwaniu nowych metod pracy ze studentami – tutoring* (prowadząca dr Maryna Michaluk).

W roku akademickim 2022/2023 pracownicy WF podejmowali także indywidualne inicjatywy podwyższenia kompetencji zawodowych. Wzięli oni udział w kilkudziesięciu przedsięwzięciach o zasięgu regionalnym, krajowym i zagranicznym (warsztatach, szkoleniach metodycznych, kursach kwalifikacyjnych, konferencjach dydaktycznych, webinarach i in.), których celem było przygotowanie nauczyciela akademickiego do zwiększenia efektywności jego pracy dydaktycznej. Spora część szkoleń dotyczyła podnoszenia kwalifikacji w zakresie nauczania językowego za pomocą wykorzystania nowoczesnych technologii. Tematyka innych spotkań dotyczyła m.in. egzaminowania językowego, metod aktywizujących w trakcie zajęć z języków obcych, trudnych zachowań uczniów, pracy w zespole, oceny umiejętności językowych, zastosowania metody prefiguratywnej w dydaktyce języków obcych, sposobów przeciwdziałania nudzie na lekcjach językowych, edukacji opartej o zasady neurodydaktyki, wykorzystania teorii inteligencji wielorakich w nauczaniu języka obcego, przeszłości i przyszłości nauczania,

zrównoważonego rozwoju systemu edukacyjnego, a także rozwijania kompetencji miękkich, projektowania uniwersalnego, kreatywności w dydaktyce itd. Wykładowcy uczestniczyli także w szkoleniach z nowych technologii wykorzystywanych w badaniach naukowych („Zarządzanie danymi badawczymi w językoznawstwie”), finansowania badań naukowych („Możliwości finansowania badań i rozwoju kariery naukowej w programie ramowym Unii Europejskiej Horyzont Europa”), a także rozwijania współpracy międzynarodowej na uczelniach wyższych.

Pracownicy uczestniczyli w kontynuowanych na UwB obowiązkowych szkoleniach z zakresu współpracy ze studentami z niepełnosprawnościami, np. *Zwiększanie dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami – szkolenie świadomościowe*, które są organizowane w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet dostępny dla wszystkich”.

Podniesienie umiejętności zawodowych odbywało się również w trakcie szkoleń i zajęć dydaktycznych w ramach mobilności z programu Erasmus+ STT i STA.

Wysokie kompetencje dydaktyczne i doświadczenie zawodowe pracowników pozwoliło na wydawanie pomocy dydaktycznych, nawiązywanie kontaktów oraz współpracę z instytucjami oświatowymi i kulturalnymi z województwa podlaskiego. Wykładowcy współpracowali z Centrum Edukacji Nauczycieli (w Białymstoku i Suwałkach), Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego, Podlaskim Instytutem Kultury, Instytutem Pamięci Narodowej, bibliotekami naukowymi i publicznymi, muzeami, archiwami województwa podlaskiego. Ponadto są oni członkami rad programowych i zasiadają w jury konkursów (m.in. w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego, Międzynarodowej Olimpiadzie dla Młodzieży „Dziedzictwo pokoleń”), w kapitułach nagród literackich, organizują festiwale literackie, prowadzą spotkania autorskie, uczestniczą w panelach dyskusyjnych, prowadzą kursy doskonalące dla nauczycieli, a także współpracują z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łomży, wspierają merytorycznie organizację Olimpiady Literatury i Języka Polskiego na szczeblu okręgowym. Pracownicy wszystkich filologii współpracują ze szkołami w województwie podlaskim, m.in. Białymstoku, Łomży, Sokółce, prowadząc liczne wykłady i ćwiczenia. Na podstawie porozumienia dwustronnego, podpisanego 22 czerwca 2023r. przez dziekana Wydziału Filologicznego prof. Jarosława Ławskiego i dyrektora Andrzeja Rybnika, w XI Liceum Ogólnokształcącym im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Białymstoku powstaną klasy patronackie o profilu językowym. Współpraca obejmować będzie prowadzenie przez wykładowców Wydziału Filologicznego UwB zajęć dla licealistów uczących się języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego, a także udział młodzieży z XI LO w zajęciach prowadzonych na wydziale. Natomiast 12 czerwca 2023r. dziekan Wydziału Filologicznego prof. Jarosław Ławski podpisał dwustronną umowę z dyr. Jarosławem Kozikowskim z I LO im. Mikołaja Kopernika w Grajewie o utworzeniu klasy patronackiej o profilu polonistycznym (uczniowie o zainteresowaniach teatralno-lingwistycznych oraz psychologiczno-pedagogicznych). W ramach współpracy młodzież z grajewskiego Liceum Ogólnokształcącego będzie brała udział w zajęciach na Wydziale Filologicznym, za wykładowcy białostockiej filologii prowadzić będą wykłady i różnorodne typy zajęć z uczniami w szkole w Grajewie.

W roku akademickim 2022/2023 zrealizowano program tutorski. Opieką naukową otoczono trzech uczniów szkoły średniej (opiekunki: prof. K. Budrowska, dr hab. K. Kościewicz).

W trosce o samorozwój pracownicy WF aktywnie uczestniczyli w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym (szczegółowe dane posiadają kierownicy

zakładów i katedr oraz dyrekcje poszczególnych kolegiów). Dwie osoby z kierunku filologia moduły neofilologiczne uzyskały stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo i literaturoznawstwo, jedna uzyskała habilitację w dyscyplinie literaturoznawstwo. Kilkunastu pracowników WF odbyło 3-miesięczne staże naukowe na uczelniach zagranicznych finansowane w ramach projektu RID.

2) systematyczna analiza i ocena obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia ze studentami i doktorantami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami

W roku akademickim 2022/2023 bezpośredni nadzór nad organizacją pracy dydaktycznej na WF sprawowali Pełnomocnicy Dziekana Wydziału Filologicznego UwB we współpracy z kierownikami poszczególnych katedr i zakładów.

Monitoring pracy dydaktycznej (jakości zajęć dydaktycznych) odbywał się poprzez przeprowadzenie ankiet studenckich i hospitacji. Hospitacje zajęć prowadzone były przez osoby wyznaczone przez Dziekana WF. W roku akademickim 2022/2023 na WF przeprowadzono 5 hospitacji. Wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć brane są pod uwagę między innymi przy ocenach okresowych pracowników.

Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów były przydzielane z uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych pracowników, ich specjalizacji naukowych oraz doświadczenia zawodowego. Wykłady oraz seminaria licencjackie i magisterskie były obsadzone przez pracowników samodzielnych, a w niektórych przypadkach za aprobatą Rady Wydziału – przez doktorów.

Na filologii rosyjskiej niewielką część zajęć powierzono pracownikom innych jednostek (Katedra Teologii Prawosławnej, Zakład Hermeneutyki i Translatoryki Filozoficznej).

Na filologii polskiej przy doborze kadry do przedmiotów z bloków fakultatywnych uwzględniano dodatkowe kwalifikacje pracowników, co umożliwiło zapewnienie wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych, np. ukończone kursy, innego (dodatkowego) kierunku studiów, studiów/kursów podyplomowych logopedycznych, edytorskich, z zakresu glottodydaktyki i informatycznych.

Natomiast na kierunku filologia: moduły neofilologiczne wśród anglistów odczuwalny jest permanentny brak pracowników samodzielnych, szczególnie z zakresu językoznawstwa oraz językoznawstwa stosowanego (w związku z tym, po uzyskaniu zgody Rady Wydziału, wykłady oraz seminaria na studiach I i II stopnia prowadzili niesamodzielni pracownicy naukowcy). Duży brak nauczycieli akademickich odczuwa się w zakresie wykładów i ćwiczeń prowadzonych z przekładoznawstwa. Na filologii angielskiej i francuskiej brakowało również etatowych pracowników dydaktycznych, w związku z czym część zajęć powierzono pracownikom spoza Wydziału Filologicznego, np. pracownikom Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, pracownikom Instytutu Informatyki, Wydziału Nauk o Edukacji UwB zatrudnionym na godziny zleczone. Część zajęć, za zgodą Rady Wydziału, była prowadzona przez specjalistów z zewnątrz, którzy od lat współpracują z WF. Nadzór nad merytoryczną jakością zajęć prowadzonych przez pracowników zewnętrznych sprawowali etatowi nauczyciele akademicy:

kierownicy zakładów i katedr oraz koordynatorzy przedmiotów, a także pełnomocnik dziekana ds. kierunku filologia: moduły neofilologiczne: dr Beata Wyszynska (do 1 lutego 2023 r.) oraz dr Beata Piecychna (od 1 lutego 2023 r.). W opinii członków WZdsJK z ramienia filologii angielskiej: „należy zauważyć niedostateczne możliwości awansu zawodowego dla pracowników naukowo-badawczych poniżej stopnia doktora habilitowanego i pracowników dydaktycznych. Wśród kadry neofilologii nadal są pracownicy z tytułem doktora zatrudnieni na stanowisku lektora, którzy prowadzą zajęcia seminaryjne i wykłady, a także pracownicy, którzy, pomimo wysokich kwalifikacji dydaktycznych i zaangażowania organizacyjnego, i którzy z powodzeniem mogliby być awansowani na stanowiska asystenta czy adiunkta dydaktycznego, od kilkunastu lat pozostają na stanowisku lektora”.

Programy nauczania na wszystkich specjalnościach są zgodne z obowiązującym prawem akademickim. Sylabusy poszczególnych przedmiotów są zgodne z obowiązującymi wzorcami zatwierdzonymi przez Senat (kontrola wewnętrzna – kierownicy katedr/zakładów) i udostępniane w formie elektronicznej w systemie USOS.

Rekomendacja 1: Usprawnienie procesu awansu zawodowego na neofilologii w grupie pracowników dydaktycznych spełniających formalne warunki awansu.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego

Rekomendacja 1: Zmiana polityki kadrowej w zakresie awansu zawodowego pracowników badawczo-dydaktycznych i pracowników dydaktycznych neofilologii.

Realizacja: Polityka kadrowa w zakresie awansu zawodowego pracowników badawczo-dydaktycznych i pracowników dydaktycznych realizujących zadania naukowo-dydaktyczne na modułach neofilologicznych nie uległa zmianie.

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Przebieg procesu dydaktycznego w roku akademickim 2022/2023 był monitorowany i kontrolowany przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów, kierowników poszczególnych katedr i zakładów, Pełnomocników Dziekana Wydziału Filologicznego UwB ds. kierunku filologia: moduły rusycystyczne – dr A. Romanik, neofilologiczne – dr B. Wyszynską i dr B. Piecychnę, polonistyczne – dr hab. M. Leś, prof. UwB oraz Prodziekan ds. studenckich – dr E. Lewicką-Mroczyk (semestr zimowy), dr Beatę Wyszynską (semestr letni).

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia na WF opiera się na analizie i ocenie programów studiów I, II, III stopnia i programów studiów podyplomowych oraz ich realizacji, odpowiednio do specyfiki kształcenia przez wyżej wymienione osoby. Na WF powołano Kierunkowe zespoły dydaktyczne (moduły polonistyczne: prof. dr hab. I. Szczepankowska, prof. dr hab. W. Wejs-Milewska, dr hab. J. Szerszunowicz, prof. UwB, dr hab. K. Sawicka-Mierzyńska, moduły neofilologiczne: mgr Edyta Sacharewicz, mgr Ewa Majewska, prof. dr hab. Grzegorz Moroz, dr hab. Zofia Chłopek, prof. UwB, dr hab. Agata Rozumko, prof. UwB, dr hab. Magdalena Thien, prof. UwB, dr Beata Piecychna, dr Anna Sańczyk-Cruz, mgr Urszula Kochanowska, moduły rusycystyczne: dr J. Chomko, dr J. Dziedzic, dr E. Pańkowska)

składające się z nauczycieli prowadzących zajęcia na poszczególnych kierunkach. Zespoły te dokonują analizy i oceny programów zgodnie z aktualną uchwałą:

- 1) zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni;
- 2) adekwatności programów studiów do zakładanych efektów uczenia;
- 3) zgodności programów studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowane do specyfiki profilu i formy studiów;
- 4) prawidłowości stosowania punktów ECTS;
- 5) zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów;
- 6) sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania;
- 7) systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się;
- 8) realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia odbywa się również na podstawie wyników ankiet ewaluacyjnych adresowanych do wszystkich studentów WF.

Koncepcja kształcenia na WF wpisuje się w założenia strategiczne UwB.

Charakterystyka kierunku studiów, sylwetka absolwenta, program i plan nauczania (tworzone zgodnie z sylwetką absolwenta), prawidłowość stosowania systemu ECTS kontrolowane są wewnętrznie oraz przez Dział Dydaktyki przed zatwierdzeniem programów nauczania przez Radę Wydziału i Senat. Realizowane treści programowe są opisane w sylabusach, sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się oraz punkty ECTS są zgodne z obowiązującym programem studiów i harmonogramem realizacji programu studiów dla poszczególnych specjalności i poziomów studiów.

Sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na poszczególnych filologiach jest jasno sprecyzowany w stosownej dokumentacji (sylabusy, harmonogram realizacji programu studiów) i realizowany zgodnie z w/w zapisami. Studenci mają dostęp do informacji na temat stosowanych zasad oceniania – forma pisemna sylabusów poszczególnych przedmiotów dostępna jest w systemie USOS, aktualne programy studiów i harmonogramy realizacji programu studiów są umieszczone na stronie Wydziału Filologicznego UwB w zakładce ”student – plany i programy studiów”. Ponadto każdy wykładowca jest zobowiązany w trakcie pierwszych zajęć przekazać studentowi niezbędne informacje dotyczące realizacji danego przedmiotu.

System weryfikacji końcowych efektów uczenia się oparty jest na tradycyjnych metodach oceniania stosowanych w szkolnictwie wyższym, zdefiniowanych w sylabusach, harmonogramach realizacji programu studiów. W raportowanym roku akademickim w związku z hybrydową formą nauczania (wykłady w formie zdalnej, ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria w formie stacjonarnej) w systemie weryfikacji efektów kształcenia na poziomie całego wydziału wprowadzono formalne zmiany uwzględniające tryb pracy zdalnej lub stacjonarnej. Sposób weryfikacji końcowych efektów uczenia się był uzależniony od formy prowadzonych zajęć. Na przedmiotach realizowanych w systemie online weryfikowano efekty uczenia się za pośrednictwem platformy EduPortal, natomiast na przedmiotach realizowanych w formie stacjonarnej efekty weryfikowano w trybie stacjonarnym na uczelni.

Nowe programy i harmonogramy studiów na filologii rosyjskiej były opracowane w oparciu o obowiązujące w roku akademickim 2022/2023 dokumenty (Uchwała Senatu UwB nr 3074 z dnia 29 stycznia 2022 r. w sprawie wytycznych do przygotowywania projektów programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, zmieniająca uchwałę nr 2633). W danym roku akademickim w programach studiów dokonano dość istotnych zmian. Na studiach I stopnia wprowadzono dwa nowe moduły specjalizacyjne: filologia rosyjska – komunikacja językowa w administracji (oferta dla kandydatów ze znajomością języka rosyjskiego) oraz filologia rosyjska – komunikacja językowa w mediach (oferta dla kandydatów bez znajomości języka rosyjskiego). Programy i harmonogramy do danych specjalności opracowano od początku w oparciu o w/w uchwałę. Ponadto na studiach II stopnia w ramach modułu specjalizacyjnego filologia rosyjska – przekładoznawstwo dokonano następujących zmian: zwiększono liczbę godzin toku realizacji całego kursu (z 830 h do 950 h), zwiększono liczbę godzin z przedmiotu praktyczna nauka języka rosyjskiego. Do repertuaru przedmiotów wprowadzono nowe propozycje: kultura krajów obszaru rosyjskojęzycznego oraz zajęcia specjalizacyjne językoznawcze. Dokonano weryfikacji przypisanych do poszczególnych przedmiotów wartości efektów uczenia się oraz skrócono opisy treści przedmiotowych.

Zmiany wprowadzono również na neofilologii. Na wszystkich modułach specjalizacyjnych neofilologii ujednolicono opis sposobów weryfikacji efektów uczenia się; ujednolicono nazewnictwo poszczególnych zajęć, dokonano także zmiany nazewnictwa kursu „Gramatyka kontrastywna polsko-angielska” na „Językoznawstwo kontrastywne polsko-angielskie” (na module specjalizacyjnym filologia angielska I st.), formy i nomenklatury zajęć „Gramatyka opisowa języka angielskiego - fonetyka i fonologia” z wykładu na konwersatorium „Fonetyka i fonologia” (na module specjalizacyjnym filologia angielska I st.), zmiany nazewnictwa kursu „Tłumaczenia audiowizualne” na „Tłumaczenia bilateralne” (na module specjalizacyjnym filologia angielska z elementami translatoryki II st.), zmiany semestrów w których odbywają się zajęcia, w celu łączenia mniej licznych grup na filologiach francuskich I st., na module specjalizacyjnym język francuski stosowany z hiszpańskim I st. – zmiana nazwy przedmiotu z „Korespondencji oficjalnej i handlowej w języku francuskim” na „Komunikację oficjalną i handlową w języku francuskim”, dalej zmiany form zaliczeń np. w przypadku ćwiczeń i wykładu – ćwiczenia na ocenę i egzamin z wykładu, oraz zaliczenia na ocenę po każdym semestrze seminariów licencjackich, magisterskich, dodano też kurs o nazwie „Style i strategie uczenia się” (na module specjalizacyjnym język francuski stosowany, z hiszpańskim na I roku I st. w ramach 15 godz. z PNJF – doskonalenie językowe – ujednolicenie, ponieważ na wszystkich pozostałych modułach na I st. występował ten kurs), na III roku I stopnia filologii angielskiej usunięto 1 z 3 bloków zajęć fakultatywnych: językoznawstwo stosowane (blok bezzasadny po utworzeniu nowego kierunku studiów na II stopniu Filologia obca nauczycielska, analogiczne treści występują na I roku nowego kierunku filologia obca nauczycielska: moduł specjalizacyjny filologia angielska), ujednolicenie formy zaliczenia przedmiotu „Drugi język obcy” dla całego kierunku filologia I stopnia, modułach neofilologicznych - po 4 semestrach kończy się egzaminem, zamiast zaliczeniem; dokonano zmiany ilości punktów ECTS w ramach poszczególnych kursów na I stopniu, zmiany ilości punktów ECTS w ramach poszczególnych kursów i zmniejszenia ogólnej ilości punktów ECTS na II stopniu.

Dostosowano procentowy udział dyscyplin naukowych do aktualnego stanu punktów ECTS w ramach kierunku filologia (oddzielnie dla I i II st.). Na modułach specjalizacyjnych filologia angielska i filologia rosyjska ujednolicono nazewnictwo poszczególnych zajęć oraz formę zaliczeń np. w przypadku ćwiczeń i wykładu – ćwiczenia na ocenę i egzamin z wykładu oraz zaliczenia na ocenę po każdym semestrze seminariów magisterskich, na module specjalizacyjnym filologia rosyjska usunięto egzamin jako formę zaliczenia przy przedmiocie „Współczesne trendy w edukacji językowej” (grupa zajęć 5, Dydaktyka nauczania języka rosyjskiego), w celu ujednolicenia z tożsamą grupą zajęć realizowaną ze studentami, którzy wybrali moduł specjalizacyjny filologia angielska.

Na filologii polskiej po przeanalizowaniu ankiety ewaluacyjnej przeprowadzonej na II roku II stopnia filologii polskiej nauczycielskiej wprowadzono kilka zmian. Powołano zespół, który przygotował propozycje korekty programu na tym kierunku. W jego skład weszli: prof. Violetta Wejs-Milewska, prof. Elżbieta Dąbrowicz, prof. Urszula Sokólska, prof. Jolanta Sztachelska, prof. Mariusz Leś, dr hab. Katarzyna Kościewicz, dr Ewa Gorlewska, dr Elżbieta Jurkowska, dr Dariusz Piechota i dr Szymon Trusewicz. W związku z podjętymi pracami, prof. V. Wejs-Milewska, prodziekan ds. strategii rozwoju zaproponowała powołanie Zespołu do spraw Edukacji Polonistycznej, w którego skład weszli: prof. Violetta Wejs-Milewska – kierownik Zespołu (2023-2025), prof. Krzysztof Korotkich, dr Elżbieta Jurkowska, dr Ewa Gorlewska, dr Dariusz Piechota i dr Szymon Trusewicz. W programie nauczania zmniejszono liczbę przedmiotów liczących niewiele godzin, połączono je w większe bloki i zwiększono dla nich liczbę godzin (np. przedmiot „Innowacje dydaktyczne w kształceniu polonistycznym” połączono z „Zarządzaniem projektem edukacyjnym”) i tym samym zmniejszono liczbę zaliczeń i egzaminów. Zmieniono formę prowadzenia niektórych przedmiotów (z wykładów na ćwiczenia). Rozbudowano blok zajęć metodycznych (m.in. wprowadzono nowe przedmioty: „Techniki obserwacji i prowadzenia lekcji w szkole podstawowej” i „Techniki obserwacji i prowadzenia lekcji w szkole ponadpodstawowej”, „Gatunki szkolne w praktyce”, „Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych i uczniem zdolnym”). Połączono przedmioty dotyczące metodyki nauczania literatury i języka polskiego oraz zmieniono liczbę godzin dla przedmiotów: „Metodyka nauczania języka polskiego i literatury w szkole podstawowej” i „Metodyka nauczania języka polskiego i literatury w szkole ponadpodstawowej”.

Na filologii polskiej w ramach niektórych zajęć w r. ak. 2022/2023 przeprowadzane zostały ankiety preliminaryjne. Ćwiczenia rozpoczynały się ankietą dotyczącą dobrostanu edukacyjnego studentów. Wyniki statystyczne oraz jakościowe omawiane były wspólnie, jedynie w szczególnych sytuacjach ustalano indywidualne zasady. Dydaktycy, jeżeli widzieli taką potrzebę, przeprowadzali indywidualne konsultacje online poza dyżurowymi, które mają pomóc w przygotowaniu się do zaliczenia z przedmiotu. W sierpniu 2023 r. zorganizowano „Letnią Szkołę Gramatyczną”, w ramach której odbyły się dodatkowe zajęcia online dla studentów zainteresowanych poszerzeniem wiedzy z „Gramatyki opisowej języka polskiego”.

Ponadto, w niektórych zakładach na filologii polskiej odbywa się superwizja dydaktyczna, czyli rozmowy podczas prowadzenia zajęć, dotyczące napotykanych problemów. Funkcję superwizora pełni kierownik zakładu.

Studenci odbywają wymagane przez standardy kształcenia praktyki zawodowe w placówkach zgodnych z profilem studiów (instytucje kultury, redakcje, biura podróży, wydawnictwa, hotele, biura tłumaczeń, placówki oświatowe). Na filologii rosyjskiej nadzór nad realizacją programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia

sprawowały dwie koordynatorki: dr Anna Sakowicz oraz dr Katarzyna Grabowska, na filologii polskiej – dr Elżbieta Jurkowska, na filologii polskiej nauczycielskiej – dr Szymon Trusewicz, na neofilologii – dr Anna Dziok-Łazarecka – studia I i II stopnia filologia angielska, mgr Agnieszka Jelska – studia I stopnia: filologia angielska z językiem niemieckim/ z językiem hiszpańskim/ z językiem rosyjskim i studia II stopnia: filologia angielska z elementami translatoryki, studia II stopnia: filologia obca nauczycielska – dr Anna Sańczyk-Cruz oraz mgr Magdalena Aleturowicz – studia I stopnia filologie francuskie. Przebieg każdej praktyki został udokumentowany w „karcie studenckich praktyk zawodowych”. Studenci wyszukali samodzielnie miejsca odbywania praktyk, korzystając z pomocy opiekunów praktyk. Ich działania reguluje odpowiednia uchwała Rady Wydziału Filologicznego.

Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Tematów Prac Dyplomowych, który zatwierdza tematy prac dyplomowych. W jego skład wchodzi: prof. Beata Kuryłowicz (przewodnicząca), dr hab. Elżbieta Bogdanowicz, prof. Agata Rozumko, prof. Joanna Cholewa, prof. Andrzej Baranow, prof. Danuta Zawadzka, prof. Grzegorz Moroz i prof. Wioletta Wejs-Milewska. Funkcjonuje i stosowany jest również system antyplagiatowy (JSA).

W celu podnoszenia jakości badań naukowych warto zachęcać nauczycieli akademickich i studentów do korzystania z profesjonalnych programów, np. Jamovi (wersja nieodpłatna), SPSS.

Podsumowując, monitoring procesu kształcenia pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków: koncepcja kształcenia na WF wpisuje się w założenia strategiczne Uniwersytetu w Białymstoku; programy studiów są adekwatne do zakładanych efektów uczenia się na wszystkich kierunkach; programy studiów (w tym formy prowadzonych zajęć) są zgodne z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowane do specyfiki profilu i formy studiów na wszystkich kierunkach prowadzonych na WF; punkty ECTS są prawidłowo stosowane; występuje zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów na wszystkich kierunkach prowadzonych na Wydziale; sposób i system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się jest jasno określony; studenci i uczestnicy studiów podyplomowych mają dostęp do informacji na temat stosowanych zasad oceniania; praktyki są realizowane w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Realizacja rekomendacji z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Udostępnienie programu statystycznego SPSS dla studentów studiów II stopnia prowadzących badania językoznawcze. Umiejętność posługiwania się narzędziami do analizy ilościowej zwiększy jakość badań prowadzonych przez studentów.

Realizacja: Powyższa rekomendacja nie została zrealizowana.

Rekomendacja 2: Zakup oprogramowania do jakościowej analizy danych językoznawczych (NVivo).

Realizacja: Powyższa rekomendacja nie została zrealizowana

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych odbywa się na podstawie hospitacji oraz ankietowania studentów, tj. według kryteriów zawartych w § 6 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.*

Na wniosek Dziekana hospitacje przeprowadzają kierownicy katedr i zakładów, dyrekcja poszczególnych kolegiów, prodziekan ds. dydaktycznych, a także Dziekan, stosując przy tym zasady określone w § 7 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

W roku akademickim 2022/2023 na WF przeprowadzono 5 hospitacji. Zgodnie z ustaloną procedurą, w ciągu tygodnia hospitolowani pracownicy przyjęli do wiadomości wynik oceny i zapoznali się z ewentualnymi zaleceniami.

Ocena jakości zajęć dydaktycznych jest regularnie wspomagana oceną studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, ma charakter dobrowolny, anonimowy i odbywa się za pośrednictwem ankiety dostępnej w systemie USOS po zakończeniu zajęć dydaktycznych z danego przedmiotu. Wyniki ankiet zawierają opinie na temat zajęć poszczególnych pracowników i są uwzględniane podczas oceny okresowej. Ankiety studenckie są zgodne z wzorcami zatwierdzonymi przez Radę Wydziału.

W roku akad. 2022/2023 wśród studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych dokonano badań ankietowych w zakresie oceny wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem. Poprzez system USOS w ankietyzacji wzięły udział 254 osoby (na 1009 studentów, którzy mogą wypełnić przynajmniej jedną ankietę), czyli 25,2% uprawnionych. Wypełnili oni 1071 ankiet, co stanowi 5,1 % liczby ankiet możliwych do wypełnienia. Oceniono 155 nauczycieli i 482 zajęcia. Nauczyciele akademicy mają dostęp w USOS do wyników swoich ankiet za rok akad. 2022/23. Wgląd do ankiet ma również Wydziałowa Komisja Oceniająca (w czasie oceny danego pracownika).

Studenci byli zachęceni również do wypełniania ankiet ewaluacyjnych oraz ankiet absolwenta w USOS, między innymi przez wykładowców oraz poszczególne sekretariaty. Jak pokazują wyniki ankiet ewaluacyjnych (wypełniło je jedynie 20 studentów na 1130 uprawnionych) przeprowadzonych wśród studentów WF 80% z nich uważa, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są odpowiednie. Przeciwnego zdania jest 18% ankietowanych. Studenci ocenili również poszczególne elementy procesu dydaktycznego (wykłady, ćwiczenia i konwersatoria, seminaria, przedmioty fakultatywne, lektoraty, warsztaty i laboratoria, praktyki, indywidualne konsultacje oraz celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania). W roku akad. 2022/23 najlepiej (bardzo dobrze i dobrze) zostały ocenione wykłady oraz ćwiczenia i konwersatoria. 50% ankietowanych stwierdziło, że zajęcia realizowane w formie zdalnej zostały przeprowadzone w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

W roku akad. 2022/23 nie pozyskano danych z ankiety absolwenta, ponieważ zamieszczona USOS ankieta absolwenta nie odpowiada treści *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27.11.2019 r., zał. 5.*

Rekomendacja 1: W większym stopniu zachęcać studentów do uzupełnienia ankiet oceniających pracę nauczycieli akademickich, ankiet ewaluacyjnych oraz absolwenta.

Rekomendacja 2: Warto też uporządkować adresatów ankiet ewaluacyjnych (są one kierowane do studentów I i II stopnia oraz słuchaczy studiów podyplomowych) w taki sposób, aby bez problemów można było uzyskać dane statystyczne z badania. Przygotowanie niniejszego sprawozdania pokazało, że w chwili obecnej pozyskanie danych jakościowych i ilościowych z podziałem na wspomniane 2 grupy studentów jest utrudnione.

Rekomendacja 3: Zgłosić Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia potrzebę zmiany treści pytań w ankietach uzupełnianych przez studentów zgodnie z ubiegłoroczną rekomendacją w brzmieniu: „Dopracować pytania w ankiecie wypełnianej przez studenta, tak aby odpowiedź studenta mogła realnie odnosić się do relacjonowanej sytuacji. Na przykład pytanie ”Czy wykładowca stwarza możliwość dyskusji?” nie powinno odnosić się do takiej formy zajęć jak wykład. Takie pytanie w danej sytuacji nie ma swojego uzasadnienia.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów podlegało ocenie zgodnie z § 9 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku. Ocena warunków kształcenia i organizacji studiów uwzględnia opinie studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych wyrażone w anonimowych ankietach. W roku akad. 2022/2023 ankiety ewaluacyjne wypełniło jedynie 20 respondentów (na 1130 uprawnionych).

Śladem lat ubiegłych studenci WF korzystali ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej oraz z zasobów księgozbioru literatury przedmiotu, która znajduje się w kolekcjach poszczególnych zakładów. Biblioteka Uniwersytecka umożliwia studentom i pracownikom dostęp do swoich zasobów nie tylko w formie tradycyjnej, ale także online. Komputerowe bazy danych są w miarę możliwości aktualizowane pod kątem potrzeb pracowników, studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych. Biblioteka Uniwersytecka ma wykupiony dostęp do wydawnictw elektronicznych (pełnotekstowych i abstraktów), tworzy Repozytorium UwB, w którym znajdują się publikacje pracowników, doktorantów i studentów UwB, a także publikacje pokonferencyjne, artykuły z czasopism UwB oraz książki przygotowane przez wydawnictwa UwB. Biblioteka jest też w systemie ACADEMICA – Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych z zasobów Biblioteki Narodowej. Ponadto, studenci mają do dyspozycji ulokowaną w centrum miasta, blisko budynku uniwersyteckiego, bibliotekę wojewódzką – Książnicę Podlaską, która od 1997 r. otrzymuje egzemplarz obowiązkowy. W Czytelni Neofilologicznej studenci mogą korzystać z baz danych zakupionych przez uczelnię, na stronach: http://www.bg.uwb.edu.pl/?pid=Wydawnictwa_elektroniczne-czytelnia oraz <http://www.bg.uwb.edu.pl/eCzytelnia>. Studenci mogą również uzyskać dostęp do tych baz z komputerów domowych.

Praca Biblioteki Uniwersyteckiej została oceniona przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej. Bardzo dobrze i dobrze oceniono: dostępność literatury podstawowej (adekwatnie 40% i 30%), aktualność księgozbioru (30% i 20%), sprawność obsługi (40%

i 25%), warunki pracy czytelnicy (55% i 15%), godziny otwarcia (45% i 25%), możliwość korzystania z elektronicznych baz danych (45% i 20%).

W roku akademickim 2022/2023 decyzją władz wydziału proces dydaktyczny przyjął hybrydową formę nauczania. Wykłady odbywały się w formie zdalnej. Zajęcia zdalne odbywały się za pośrednictwem platformy edukacyjnej EduPortal. Dodatkowym wsparciem była też poczta USOS, którą wykorzystywano do kontaktów i korespondencji w relacjach „student – wykładowca”. Zajęcia w trybie online odbyły się zgodnie z rozkładem zajęć bez większych technicznych problemów, osiągnięto zakładane w programie studiów efekty uczenia się. 50% respondentów biorących udział w ankiecie ewaluacyjnej wyraziło zdanie, że zajęcia realizowane w formie zdalnej zostały przeprowadzone w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Studenci realizując zajęcia w sposób stacjonarny korzystali z dostępnej infrastruktury (budynek przy ulicy Liniarskiego 3 oraz na PNZS 1). Jakość infrastruktury nie uległa zmianie w stosunku do wcześniej raportowanego okresu. Pracownie użytkowane przez rusycystów i polonistów są dostosowane do liczby studentów. Zastrzeżenia nadal budzi jakość osprzętowania laboratoryjnego (s. 24) pozostającego do dyspozycji filologii rosyjskiej.

Warunki lokalowe, z których korzystają studenci WF nie są zadowalające. W budynku przy ul. Liniarskiego wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe są wyposażone w laptopy i rzutniki multimedialne, wyjątek stanowi bardzo mała sala 1C. Sprzęt jest częściowo przestarzały i wymaga wymiany. Dwa laboratoria językowe również potrzebują usprawnienia. W budynku tym występowały problemy z połączeniem internetowym – nie we wszystkich salach działał sprawnie. Liczba sal zajęciowych nie jest wystarczająca na potrzeby studentów filologii angielskiej i francuskiej, a część pomieszczeń jest za mała. Liczba gabinetów w budynku przy ul. Liniarskiego 3 przeznaczona dla pracowników jest również niewystarczająca.

Jak pokazują wyniki ankiet ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród studentów WF, ok. 35% z nich wyraża przekonanie, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu nie jest wystarczająca. Sale wykładowe i ćwiczeniowe zostały ocenione źle i bardzo źle przez 30% studentów. Środki audiowizualne i multimedialne oraz wyposażenie laboratorium były najczęściej oceniane przeciętnie (25%), źle (10%) lub bardzo źle (35%). Dostęp do internetu został oceniony dobrze przez 25% studentów, źle – 20% i bardzo źle – 30%. Jedynie 25% (zdecydowanie tak i raczej tak) ankietowanych jest zdania, że godziny otwarcia umożliwiają korzystanie z pracowni komputerowej, tyle samo osób jest zdania, że liczba stanowisk komputerowych jest wystarczająca. 45% studentów stwierdziło, że w razie potrzeby pracownicy pracowni udzielają fachowej pomocy.

Studenci WF ocenili też pracę dziekanatu. Ponad połowa deklaruje, że organizacja pracy dziekanatu umożliwia im załatwienie spraw (55% respondentów odpowiedziało zdecydowanie tak i raczej tak), nieco mniej ankietowanych stwierdza, że informacje dotyczące toku studiów (45%) oraz spraw stypendialnych (35%) przekazywane są przez pracowników dziekanatu w sposób wyczerpujący.

Wydział Filologiczny posiada własną stronę internetową (w roku akademickim 2022/2023 zmieniono szatę graficzną strony), na której znajdują się stale aktualizowane informacje na temat kształcenia, tj. kierunków studiów, programów studiów, rozkładu zajęć dydaktycznych, wymiany studenckiej, dyżurów pracowników i in. Ponadto w systemie USOS umieszczone są sylabusy poszczególnych przedmiotów, które przedstawiają szczegółowy opis realizowanych

treści, oczekiwane efekty uczenia się, sposoby ich weryfikacji, zasady zaliczenia przedmiotu itd. Na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej można przyjąć, że strona internetowa zapewnia studentom m.in. uzyskanie wiedzy o kierunku studiów (odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak: 80%), programie studiów (80%), rozkładzie zajęć dydaktycznych (85%), możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany międzynarodowej (50%).

Na kierunku filologia monitoring organizacji zajęć prowadzą pełnomocnicy dydaktyczni Dziekana w ścisłej współpracy z planistami na poszczególnych kierunkach. Nadzór dotyczy zarówno odbywania zajęć zgodnie z obowiązującym rozkładem, ustalania zastępstw dydaktycznych oraz terminów i formy przekładanych zajęć. W przypadku zmiany formy odpracowywanych zajęć decyzję (pozwolenie) wydawała Prodziekan ds. dydaktycznych na pisemny wniosek pracownika.

Na kierunku filologia polska monitoring organizacji zajęć sprawują kierownicy katedr i zakładów.

Od roku akad. 2022/2023 wszystkie zajęcia z bloku Praktyczna Nauka Języka Wiodącego (angielski, francuski, rosyjski) były prowadzone w grupach laboratoryjnych (min. 12 osób), co zwiększyło jakość prowadzonych ćwiczeń, ale także drugiego języka – rosyjskiego, niemieckiego i hiszpańskiego na modułach: filologia angielska z językiem hiszpańskim/rosyjskim/niemieckim. Rekrutacja na wszystkie zajęcia fakultatywne na I i II stopniu filologii angielskich (moduły doskonalenia językowego, moduły specjalizacyjne, seminaria dyplomowe i magisterskie) odbyła się elektronicznie przez USOS.

Na pytanie w ankiecie ewaluacyjnej, czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolona z odbywanych studiów, 15 respondentów odpowiedziało *zdecydowanie tak* i *raczej tak*, co stanowiło 75% odpowiedzi.

STUDIA PODYPLOMOWE ANIMACJI CZYTELNICTWA, INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKARSTWA

Anonimową ankietę ewaluacyjną wypełniło 10 osób (59%) po zakończeniu Studiów Podyplomowych Animacji Czytelnictwa, Informacji Naukowej i Bibliotekarstwa (w czerwcu 2023 roku). Ankieta miała na celu zbadanie: poziomu zadowolenia słuchaczy/absolwentów z podjętych studiów; jakości kształcenia – przydatności poszczególnych przedmiotów, poziomu prowadzonych zajęć, metod nauczania, dostępności materiałów dydaktycznych. Ocenie poddano też poszczególnych wykładowców, a także stronę organizacyjną studiów podyplomowych (w tym sposoby komunikacji kierownika i sekretarza Studiów ze słuchaczami).

100% badanych zadeklarowało bardzo wysoki i wysoki poziom zadowolenia z podjętych Studiów. Bardzo wysoko oceniono sposób organizacji, administrowania i komunikacji kierownika ze słuchaczami (100% badanych przyznało najwyższą notę). Dobrze (4 osoby) i bardzo dobrze (6 osób) oceniono dostępność materiałów dydaktycznych oraz stosowane przez wykładowców metody nauczania. Większość osób zaznaczyła opcję, iż powinno być więcej zajęć praktycznych (7 osób), a jednocześnie 90% badanych stwierdziło, że na studiach podyplomowych dobrze sprawdza się nauczanie hybrydowe (naprzemiennie zdalne i stacjonarne). W roku akademickim 2022/23 zajęcia były prowadzone w trybie stacjonarnym (ćwiczenia, laboratoria) oraz zdalnym na platformie EduPortal (wykłady).

Również poszczególni wykładowcy byli wysoko oceniani (ich kompetencje, sposób prowadzenia zajęć i postawa wobec słuchaczy), przeważały oceny bardzo dobre i dobre. Tylko w sporadycznych przypadkach pojawiły się noty niedostateczne (2 głosy negatywne dotyczyły sposobu prowadzenia zajęć).

Słuchacze dobrze oceniali warunki kształcenia, sposób funkcjonowania biblioteki i dostępność materiałów dydaktycznych (6 głosów – ocena bardzo dobra, 4 głosy – ocena dobra). Badani bardzo dobrze oceniali sposób organizacji studiów (dostępność informacji dotyczących programów, harmonogramów, terminów zjazdów – na stronie internetowej studiów są na bieżąco aktualizowane informacje, natomiast w USOS są wszystkie sylabusy); wysoko oceniono sposób funkcjonowania sekretariatu, kontakt z kierownikiem studiów (100% badanych wystawiło notę bardzo dobrą).

Badani absolwenci uznali, iż Studia Podyplomowe Animacji Czytelnictwa, Informacji Naukowej i Bibliotekarstwa spełniły ich oczekiwania i są przydatną formą podnoszenia kwalifikacji zawodowych (Na pytanie „Czy wg Pani/Pana studia podyplomowe są przydatną formą podnoszenia kwalifikacji zawodowych?” odpowiedź „zdecydowanie tak” zaznaczyło 6 osób; „raczej tak” – 4 osoby).

STUDIA PODYPLOMOWE LOGOPEDYCZNE

Ocena jakości zajęć dydaktycznych na Studiach Podyplomowych Logopedycznych odbywa się na podstawie ankietowania studentów według kryteriów zawartych w § 6 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Ocena jakości zajęć dydaktycznych ma charakter dobrowolny, anonimowy i odbywa się za pośrednictwem ankiety w wersji papierowej po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze lub zakończeniu zajęć z danego przedmiotu. Wyniki ankiet zawierają ocenę zajęć poszczególnych pracowników. W roku akad. 2022/2023 wśród uczestników studiów podyplomowych dokonano badań ankietowych osób prowadzących zajęcia. W badaniach wzięło 100% osób, tj. 42 studentów, którzy wypełnili ankiety ze wszystkich przedmiotów, łącznie oceniono 22 nauczycieli i terapeutów, u których odbywały się praktyki (ogółem 34 przedmioty). Wgląd do ankiet ma wyłącznie kierownik PSLog. Wykładowcy byli wysoko oceniani (ich kompetencje, sposób prowadzenia zajęć i postawa wobec słuchaczy), przeważały oceny bardzo dobre i dobre. Tylko w sporadycznych przypadkach pojawiły się noty dostateczne i niedostateczne (kilka głosów dotyczyło postawy wykładowców wobec słuchaczy). Bardzo dobrze oceniono pracę dziekanatu.

Słuchacze Studiów Podyplomowych Logopedycznych nie wypełniali ankiety ewaluacyjnej.

STUDIA PODYPLOMOWE Z ZAKRESU NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Przeankietowano słuchaczy Studiów podyplomowych z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego. W badaniu wzięło udział 5 osób (na 11 studentów), czyli 45% uprawnionych. Oceniono 8 nauczycieli i 14 zajęć. 100% badanych zadeklarowało wysoki poziom zadowolenia z podjętych studiów oraz sposobu ich organizacji, administrowania i komunikacji ze słuchaczami. 100% uważa, że sposób prowadzenia zajęć, metody nauczania są odpowiednie. Wszystkie zajęcia zostały oceniono bardzo wysoko. Z ankiet w uwagach wskazano, iż zajęcia – Metodyka nauczania sprawności językowych (receptywnych i produktywnych) powinny być w pierwszym semestrze (1 osoba). Również zwrócono uwagę, iż zjazdy powinny odbywać się w regularnych odstępstwach (1 osoba).

Uczestnicy Studiów podyplomowych z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego nie wypełniali ankiety ewaluacyjnej.

Rekomendacja 1: W związku ze wzrastającą liczbą studentów na modułach neofilologicznych rekomenduje się opracowanie algorytmu lub konkretnej zasady podziału sal w obrębie samego WF.

Rekomendacja 2: Rekomenduje się przeprowadzenie wewnętrznego audytu dotyczącego jakości sprzętu komputerowego dostępnego we wszystkich salach przy ul. Liniarskiego 3.

Rekomendacja 3: Rekomenduje się wymianę uszkodzonych części sprzętu w laboratoriach językowych przy ul. Liniarskiego 3.

Rekomendacja 4: Należy doprecyzować, czy pracownicy są zobligowani do odpracowywania zajęć dydaktycznych po odbytych wyjazdach służbowych.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacje 1: Poprawa warunków lokalowych (np. przez umożliwienie dostępu do sal na innych wydziałach).

Realizacja: W ubiegłym roku akademickim nie nastąpiła znacząca poprawa warunków lokalowych. Co prawda w niewielkim stopniu pracownicy neofilologii korzystali z sal Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych lub sal, które zwyczajowo są użytkowane przez inne filologie, to jednak problem nadal wymaga interwencji. Niejednokrotnie sale są za małe i nie można w nich pomieścić pełnych grup ćwiczeniowych albo zajęcia muszą się odbywać w późnych godzinach wieczornych.

Rekomendacja 2: Wymiana sprzętu (komputerów, rzutników, itp.), naprawa laboratorium językowego w s. 24 (Liniarskiego 3).

Realizacja: W ubiegłym roku akademickim nie nastąpiła znacząca poprawa w tym zakresie. Zastrzeżenia nadal budzi jakość sprzętu, głównie w salach dydaktycznych, w laboratoriach językowych i w pokojach pracowników. Część sprzętu wymaga wymiany lub naprawy.

Rekomendacja 3: Usprawnienie dostępu internetowego (umożliwienie dostępu do szybkiego Internetu we wszystkich miejscach budynku na Liniarskiego 3).

Realizacja: Nie nastąpiła znacząca poprawa w tym zakresie. Studenci i pracownicy nadal uskarżali się na problemy z dostępem internetowym (zbyt wolne łącze, problemy z połączeniem i jego utrzymaniem).

Rekomendacja 4: Zaproszenie uczestników Studiów Podyplomowych Logopedycznych do wypełnienia ankiety ewaluacyjnej.

Realizacja: Uczestnicy Studiów Podyplomowych Logopedycznych nie wypełniali ankiety ewaluacyjnej.

5. MONITOROWANIE WSPARCIA STUDENTÓW I DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia studentów i doktorantów dotyczy, zgodnie z § 11 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku, wsparcia dydaktycznego, naukowego, materialnego, wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami, i dostępności o formach wsparcia.

Studenci WF mają zapewnione odpowiednie wsparcie w procesie dydaktycznym zarówno ze strony wykładowców, władz wydziału i uczelni, a także administracji (sekretariatów dydaktycznych, dziekanatu, centralnej administracji uczelni). W roku akademickim 2022/2023 pracownicy odbywali regularne cotygodniowe konsultacje,

stwarzając studentom możliwość omówienia i/lub zaliczenia materiału objętego programem nauczania oraz wsparcia merytorycznego studentom zaangażowanym w działania naukowe. Informacja o terminie dyżurów pracowników znajdowała się na stronie internetowej wydziału.

Każdy rocznik studiów I i II stopnia posiadał opiekuna. Wykładowcy pełniący tę funkcję pozostawali w stałym kontakcie ze starostami danych lat. Opiekunowie organizowali także zebrania ze wszystkim studentami objętymi pieczęcią w celu przekazywania istotnych informacji dydaktycznych oraz w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez nich.

Studenci przejawiający zainteresowania i predyspozycje naukowe uzyskują merytoryczne wsparcie od promotorów seminariów dyplomowych, a także mogą rozwijać się pod opieką wykładowców w kołach naukowych.

Na filologii rosyjskiej działa Studenckie Koło Naukowe Rusycystów (opiekunowie: dr Weronika Biegluk-Leś, dr Agnieszka Baczewsk-Murdzek, dr J. Chomko). W ramach tej działalności organizowane były takie wydarzenia jak, „Poezja najwybitniejszych bardów rosyjskich XX wieku” oraz „Zasady pisowni przedrostków w języku rosyjskim”. Podczas spotkania poświęconego fenomenowi poezji bardów przeprowadzono prezentacje multimedialne o życiu i twórczości Bułata Okudźawy i Władimira Wysockiego. Studenci mieli także możliwość zapoznania się z oryginalnymi materiałami, takimi jak pierwsze wydania książek i pierwsze wydania płyt winylowych obu bardów. Ponadto, czytano i analizowano wybrane wiersze oraz słuchano piosenek z nagrań analogowych. Podczas spotkania, w którym uczestniczyli studenci I roku szczegółowo omówiono zasady pisowni przedrostków w języku rosyjskim, szczególną uwagę zwracając na trudności w pisowni przedrostków (wyjątki od obowiązujących reguł gramatycznych). Wykorzystano prezentację multimedialną, aby uatrakcyjnić odbiór materiału gramatycznego oraz połączono część teoretyczną z praktyczną (ćwiczenia ilustrujące i utrwalające). Miała miejsce również współpraca ze Studenckim Kołem Naukowym Uniwersytetu Warszawskiego „Aurora!”. W ramach tej współpracy odbyły się spotkania stacjonarne oraz online, dzielono się doświadczeniami związanymi z działalnością w kołach naukowych, dyskutowano o różnych formach współpracy, planowano wspólną organizację wydarzeń popularyzatorskich, kulturoznawczych i naukowych w roku akad. 2023/2024, przeprowadzono wycieczkę po centrum Białegostoku, aby przybliżyć gościom piękno i niepowtarzalność naszego miasta, zorganizowano piknik integracyjny na terenie Parku Branickich.

Studenci filologii angielskiej i francuskiej przejawiający zainteresowania i predyspozycje naukowe również mogli rozwijać się pod opieką wykładowców w kołach naukowych, które zajmują się nie tylko eksplorowaniem wielorakich problemów natury humanistycznej (w trakcie organizowanych przez opiekunów kół wyjazdów studyjnych, dyskusji czy spotkań z zaproszonymi gośćmi), lecz także organizowaniem konferencji naukowych, projekcji filmowych, Dni Otwartych, imprez integracyjnych czy publikowaniem prac naukowych i popularnonaukowych. W ramach modułów neofilologicznych działały w roku akademickim 2022/23 następujące koła naukowe: Studenckie Koło Kompetencji Interkulturowej (opiekun: dr Sara Moroz) oraz Klub Analizy Współczesnej Kultury Amerykańskiej KAWKA (opiekun: dr Tomasz Sawczuk). Studenci przejawiający zainteresowania naukowe mogli również liczyć na wsparcie merytoryczne w procesie przygotowywania artykułów naukowych do druku oraz w trakcie przygotowań do egzaminów do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB.

Studenci filologii polskiej również angażują się w działalność kół naukowych: Koło Naukowe Edytorów „Asterysk” (opiekun: dr E. Jurkowska)¹ i Koło Naukowe Klub Humanistów (opiekunowie: dr hab. K. Korotkich, dr E. Gorlewska), które zrzeszają studentów głównie z Wydziału Filologicznego, choć są otwarte również na obecność studiujących na innych kierunkach. Podejmują współpracę również ze środowiskiem pozaakademickim, głównie przedstawicielami środowiska literackiego, ale także szkołami średnimi. Od listopada 2022 do marca 2023 członkowie koła uczestniczyli w warsztatach korektorskich i redakcyjnych prowadzonych już od kilku lat przez dr E. Jurkowską i dr E. Gorlewską. Dla studentów tego typu prace były dobrym podsumowaniem zagadnień szeroko rozumianego edytorstwa, a także miały na celu utrwalenie wiadomości i zdobytych już umiejętności.

Dnia 21.04.2023 na Wydziale Filologicznym odbyło się II Studenckie Seminarium naukowe pod hasłem „Fauna i flora w literaturze, języku i kulturze”. Interdyscyplinarną konferencję z zakresu ekokrytyki zorganizowali członkowie Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Edytorów „Asterysk” we współpracy z Klubem Humanistów. Wzięli w niej udział studenci i doktoranci filologii polskiej i historii.

Studenci wspomnianych kół naukowych czynnie biorą udział w warsztatach, seminariach naukowych, wykładach oraz objazdach naukowych.

Członkowie Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Edytorów „Asterysk” razem z opiekunkami zorganizowali objazd naukowy do Warszawy. Studenci uczestniczyli w zajęciach w Bibliotece Narodowej, w trakcie których m.in. poznali historię biblioteki, sposób organizacji księgozbioru i jego udostępniania, obejrzeni druki ulotne z czasów powstania styczniowego oraz publikacje książkowe z okresu dwudziestolecia międzywojennego. Zobaczyli także multisensoryczną wystawę Impressive Monet and Impressionists (Monet, Renoir, Degas and Friends) w Art Box Experience w Fabryce Norblina. Członkinie wspomnianego koła razem z opiekunkami uczestniczyły w warsztatach zorganizowanych w Muzeum Sztuki Drukarskiej i Papiernictwa w Supraślu. W ich ramach uczestniczki poznały arkana sztuki zecerskiej, papierniczej oraz introligatorskiej. Miały m.in. okazję własnoręcznego wykonania karty papieru tradycyjną techniką czerpania czy wydrukowania strony z *Ewangelii Pouczającej* za pomocą repliki gutenbergowskiej prasy drukarskiej. Członkowie koła współorganizowali z Katedrą Badań Porównawczych i Edytorstwa Naukowego gościnnie wykład prof. Tomasza Mojsika pt. *Z warsztatu edytora tekstów antycznych*. Wykład odbył się w ramach cyklu Horyzonty współczesnego edytorstwa.

Studenci filologii polskiej oraz filologii polskiej nauczycielskiej przygotowali i wydali publikację maturalną pt. „Nowa matura ustna z języka polskiego 2023. Przykładowe opracowania zagadnień egzaminacyjnych” adresowaną do uczniów szkół średnich województwa podlaskiego przystępujących w 2023 roku do egzaminu dojrzałości. Są to przykładowe opracowania jawnych zagadnień egzaminacyjnych na maturę ustną z języka polskiego ogłoszonych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we wrześniu 2021 roku. Studenci wykonywali też prace redakcyjne i korektorskie, a także projekt okładki. Publikacja

¹ W związku z rozszerzeniem aktywności Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Edytorów „Asterysk”, działającego się przy Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku, za zgodą p. prorektor ds. studenckich, od roku akademickiego 2023/24 nastąpiła zmiana nazwy koła na: Studenckie Koło Naukowe Edytorów i Metodyków „Asterysk”. Została też wprowadzona dwudzielnej struktura koła, tj. Sekcja Edytorska, której opiekunem jest od tego roku dr Ewa Gorlewska i Sekcja Metodyczna pod opieką dr Elżbiety A. Jurkowskiej.

została zrecenzowana przez doradcę metodycznego z Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku oraz literaturoznawczynię z Uniwersytetu w Białymstoku. We wrześniu 2023 r. drukiem ukazał się też kolejny maturalny tomik: „Nowa matura ustna z języka polskiego 2024 – literatura epok dawnych. Przykładowe opracowania zagadnień egzaminacyjnych”, który ma służyć pomocą abiturientom zdającym maturę w 2024 roku. Na druk czeka tom „Nowa matura ustna z języka polskiego 2024 – literatura XIX wieku. Przykładowe opracowania zagadnień egzaminacyjnych”. Publikacje te wyszły w ramach nowej serii wydawniczej – Białostockiej Serii Metodyczno-Edukacyjnej, skupiającej publikacje o charakterze metodycznym i naukowym. Seria została powołana z myślą o nauczycielach polonistach, studentach filologii polskiej i uczniach (głównie szkół ponadpodstawowych). W jej ramach publikowane są pomoce dydaktyczne i materiały naukowe, poświęcone problematyce kształcenia literackiego i językowego. Seria stanowi przestrzeń wydawniczą spajającą białostockie środowisko polonistyczne, zaś dla studentów chcących włączyć się w prace redakcyjne stwarza okazję do rozwijania umiejętności przydatnych w zawodzie polonisty.

Studenci Wydziału Filologicznego UwB tworzą czasopismo „Próby. Nieregularnik Filologiczny”. Jest to czasopismo recenzowane. Studenci wchodzi w skład zespołu redakcyjnego, mają znaczący wkład w powstawanie kolejnych numerów: są autorami publikowanych tekstów zarówno naukowych, jak i literackich, biorą także czynny udział w przygotowaniu publikacji, wykonują prace korektorskie i redakcyjne. Czasopismo zrzesza środowisko studenckie z naukowym i literackim. Na łamach „Prób” pojawiają się teksty zróżnicowane gatunkowe, których autorami są młodzi ludzie z całej Polski, niejednokrotnie debiutujący, oraz doświadczeni badacze i twórcy literatury. Zaangażowanie tych grup i ich wzajemny kontakt wzmacnia międzypokoleniowe więzi i wpisuje się w szeroko pojmowaną kulturę akademicką. W przygotowaniu jest kolejny, siódmy numer czasopisma.

Warto też zwrócić uwagę na włączenie studentów do udziału w pracach badawczych i międzynarodowych sympozjach naukowych. Studentki studiów licencjackich na filologii polskiej brały czynny udział w międzynarodowym sympozjum naukowym *Intercontinental Dialogue on Phraseology 12: Creativity, Interdiscursivity, Multimodality: Lexis, Phraseology and Beyond*, 14.04.2023, *Slavonski Brod – Białystok, The University of Białystok, Philological Department, International Center for Phraseological and Paremiological Research, Poland, University of Slavonski Brod, Department of Social Sciences and Humanities, Croatia*. Były to wystąpienia z referatami: N. Bielawska *Odwołania do kanonu literatury polskiej w memach na przykładzie instagramowego profilu Świerszcz narodowy*, L. Czyż, *Dyskurs multimodalny a współczesna praktyka komunikacyjna w środowisku uniwersyteckim* oraz N. Skudzińska *Kreatywne modyfikacje znanych przysłów polskich w memach internetowych*.

Studenci spełniający warunki formalne mają możliwość uzyskania wsparcia materialnego m.in. w postaci stypendiów naukowych i socjalnych, czy też możliwości zakwaterowania w domach studenta. Wszystkie niezbędne, szczegółowe informacje na ten temat są zawarte na stronie internetowej WF w zakładce „student – stypendia”. Odnaleźć tam można dokumentację (wzory wniosków), wskazówki dotyczące stypendiów, procedur składania wniosków, itd. Pomocą studentom służy także starszy referent, mgr Anna Szawel, z którą w danych kwestiach można kontaktować się telefonicznie, mailowo lub osobiście.

Wszystkie informacje dotyczące wsparcia studentów i doktorantów są zamieszczane na stronie WF, dodatkowo przekazywane są studentom pocztą elektroniczną oraz ustnie przez

wykładowców. Podlegają one systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

6. MONITOROWANIE MOBILNOŚCI STUDENTÓW I DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEJZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia odbywa się zgodnie z § 10 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

Mobilność międzynarodowa studentów WF odbywała się na mocy umów międzyuczelnianych podpisanych w ramach Programu Erasmus+.

W roku akademickim 2022/23 koordynowaniem programu Erasmus+ zajmowali się: dr K. Rutkowski (filologia rosyjska), dr Jacek Partyka (moduły anglistyczne) oraz dr Mateusz Białas (moduły romanistyczne), dr hab. I Rusek, prof. UwB (filologia polska). Koordynatorem wymiany międzynarodowej „non-degree” w roku 2022/2023 był dr Tomasz Sawczuk.

W roku akademickim 2022/23 WF nie gościł studentów z partnerskich uczelni w Chinach w ramach programu „non-degree”.

W roku akad. 2022/23 odbywała się mobilność studentów w ramach programu Erasmus+. Na studia wyjeżdżali studenci filologii angielskiej (10 osób – Hiszpania, Portugalia, Cypr), francuskiej (6 – Belgia, Francja). Na praktyki wyjechała 1 osoba z filologii angielskiej (1 osoba - Hiszpania). Na filologii rosyjskiej i polskiej nie było żadnej mobilności studentów. Analiza mobilności w ramach programu Erasmus+ pokazuje, że studenci WF sporadycznie korzystają z możliwości odbycia praktyk w ramach umów (1 osoba z filologii angielskiej wyjechała do Hiszpanii). Studenci WF (50% na 20 wypełnionych ankiet) potwierdzili w ankietach ewaluacyjnych, że pozyskują poprzez stronę internetową WF informacje na temat możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany międzynarodowej.

Na WF przyjechali na filologię angielską studenci z zagranicy (7 osób, w tym z Turcji i Hiszpanii). W sprawozdawczym roku akademickim żaden student studiów doktoranckich nie uczestniczył w wymianie międzynarodowej. Na Wydziale nie było również doktorantów z zagranicy.

Na WF funkcjonują umowne zasady zaliczania osiągnięć studentów i doktorantów. Nie są one sformalizowane. Zaliczenie osiągnięć studentów korzystających z mobilności międzynarodowej odbywa się na bazie udostępnionej przez studenta dokumentacji potwierdzającej zaliczenie poszczególnych przedmiotów na uczelni przyjmującej. Brak oceny z przedmiotu, którego zaliczenie zobligowane jest programem studiów, zobowiązuje studenta do „nadrobienia” braków. Wszystkie formalności związane z zaliczeniem osiągnięć kontrolują pracownicy dziekanatu w porozumieniu z koordynatorem programu Erasmus+ i koordynatorem dydaktycznym.

W miarę możliwości pracownicy WF wykorzystują doświadczenia zdobyte przez studentów wydziału podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia na WF oraz opinie studentów przyjeżdżających na wydział na temat realizowanych studiów w stosunku do ich oczekiwań.

WYNIKI ANKIET (wywiadu ustnego): FILOLOGIA ANGIELSKA

Ankiety w formie papierowej nie przeprowadzono z uwagi na fakt, iż nagminnym problemem w ubiegłych latach był brak wypełnionych i odesłanych druków.

W roku akademickim 2022/2023 koordynator z filologii angielskiej przeprowadził rozmowy ze studentkami i studentami wyjeżdżającymi za granicę. Wynika z nich, że głównym problemem jaki napotykają na uczelni goszczącej jest zmiana ilości i rodzaju oferowanych kursów w okresie sporządzania LA w porównaniu z ilością i rodzajem kursów dostępnych po przyjeździe, co prowadzi do konieczności wprowadzenia poważnych zmian w LA During Mobility. Ponadto, zupełnie nieudane pod względem mobilności okazały się w roku 2022/2023 Włochy (Universita degli Studi di Cagliari), gdzie studentki miały problem ze znalezieniem zakwaterowania (niewiele ofert i bardzo wysokie ceny). Ostatecznie trzy osoby zrezygnowały przed wyjazdem, jedna wróciła po tygodniu (i niestety musiała pokryć koszty z własnej kieszeni).

Studenci przyjeżdżający do UwB mierzą się z dwoma problemami: 1. samodzielnym ułożeniem tygodniowego planu zajęć na podstawie bardzo skomplikowanego planu ogólnego dla anglistyki (wiele specjalności). W formie scalonej jest on, niestety, tylko w wersji polskiej, co zmusza koordynatora do układania kursów razem ze studentami. 2. Przyjeżdżający studenci, szczególnie z Turcji, mają wyraźne problemy językowe.

Mimo powyższych trudności, studenci biorący udział w programie ogólnie deklarują zadowolenie z uczestnictwa ze względu na wzrost kompetencji językowych i społecznych jako rezultat wyjazdu oraz przez wzgląd na nawiązane kontakty, które mogą przełożyć się na dalsze możliwości zawodowe (np. praktyki zagraniczne).

W roku akad. 2022/2023 zaobserwowano wzrost mobilności w porównaniu do lat ubiegłych, w których program Erasmus+ miał ograniczone możliwości ze względu na pandemię Covid-19. Studenci przyjeżdżający wyrażali pewne obawy ze względu na sytuację panującą na granicy polsko-białoruskiej, co wskazuje na sposób postrzegania naszego regionu w ich krajach ojczystych. Pozostałe mobilności utrzymują się na podobnym poziomie.

WYNIKI ANKIET (wywiadu ustnego): FILOLOGIA FRANCUSKA

Ankiety nie przeprowadzono.

Na podstawie wywiadu ustnego przeprowadzonego przez koordynatora ds. Erasmus na filologii francuskiej, można stwierdzić, że na ogół studenci wracali z wymiany zadowoleni, choć zdarzyły się przypadki osób, które miały spore trudności z nauką i nie udało się im zaliczyć wszystkich przedmiotów. Jedna studentka zrezygnowała po powrocie ze studiów na UwB i podjęła studia na innym kierunku na innej uczelni w kraju. Studenci radzili sobie dobrze, nie zgłaszali poważniejszych problemów w trakcie wyjazdu. Dla wielu było to bardzo ciekawe doświadczenie choć czasem niełatwe (tęsknota za rodziną i przyjaciółmi). Koordynator wnioskuje, że należy wysyłać studentów do uczelni zagranicznych po I roku studiów pod warunkiem, że ich poziom języka francuskiego umożliwi im w miarę swobodną naukę za granicą. Ponadto należy "oszacować" poziom dojrzałości kandydatów, jak i ich ogólną wiedzę o świecie, w tym wiedzę praktyczną, potrzebną do codziennego i samodzielnego funkcjonowania na wymianie.

Z wymiany międzynarodowej korzystają również pracownicy WF. W minionym roku akademickim 15 osób wyjechało na wykłady (STA), natomiast w celach szkoleniowych 12 (STT). W ramach grantu *Regionalna Inicjatywa Doskonałości* w roku akademickim 2022/2023 kilkunastu pracowników WF odbyło trzymiesięczne staże na uczelniach zagranicznych.

Rekomendacja 1: a) W celu zwiększenia umiędzynarodowienia kształcenia warto podjąć określone formy promocji wśród studentów zagranicznych o możliwości studiowania na WF UwB przez koordynatorów ds. Erasmus, szczególnie w ośrodkach, z którymi wydział ma podpisane umowy w ramach programu Erasmus+.

b) Należy również w większym stopniu promować wyjazdy studentów WF w ramach programu Erasmus oraz promować wśród studentów i nauczycieli akademickich możliwości realizowania innych wymian międzynarodowych, np. w formie stypendiów oferowanych przez Fundację Kościuszkowską, Program Fulbrighta czy inne agendy zagraniczne.

Rekomendacja 2: Koordynatorzy ds. Erasmus powinni regularnie przeprowadzać ankiety wśród studentów uczestniczących w mobilności międzynarodowej, a ich wyniki przekazywać Pani Prodzikan ds. dydaktycznych oraz Pełnomocnikom ds. poszczególnych kierunków. Należy w większym stopniu korzystać z doświadczeń zdobytych przez studentów podczas pobytów na uczelniach zagranicznych i przyjeżdżających na WF oraz na bieżąco rozwiązywać zaistniałe problemy studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających.

Rekomendacja 3: Koordynatorzy ds. Erasmus powinni na bieżąco aktualizować informacje na stronie WF w zakładce „programy wymiany międzyuczelnianej”, w tym informacje dotyczące programu Erasmus+.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Należy sformalizować system zasad zaliczania osiągnięć studentów korzystających z mobilności międzynarodowej, w tym z programu Erasmus+.

Realizacja: Zaliczenie osiągnięć studentów korzystających z mobilności międzynarodowej nadal odbywa się na podstawie udostępnionej przez studenta dokumentacji, która stanowi potwierdzenie zaliczeń poszczególnych przedmiotów uzyskanych przez studenta w uczelni przyjmującej. Brak oceny z przedmiotu, którego zaliczenie zobligowane jest programem studiów, zobowiązuje studenta do zrealizowania danego materiału w porozumieniu z nauczycielem akademickim prowadzącym dany przedmiot. Wszystkie formalności związane z zaliczeniem osiągnięć kontrolują pracownicy dziekanatu w porozumieniu z koordynatorem programu ERASMUS i pełnomocnikiem dziekana ds. kierunku filologia: moduły neofilologiczne.

Rekomendacja 2: Wyniki ankiet powinny być przekazane przez koordynatorów Erasmus Pełnomocnikom ds. kierunku oraz kierunkowym zespołom dydaktycznym w celu wykorzystania ich do działań doskonalących.

Realizacja: Rekomendacja jest częściowo realizowana. Przeprowadzono rozmowy konsultacyjne, które miały na celu zebranie niezbędnych danych dotyczących jakości kształcenia. Dane te nie zostały przekazane pełnomocnikowi dziekana ds. kierunku filologia: moduły neofilologiczne.

Rekomendacja 3: Należy umieszczać na stronie wydziału więcej szczegółowych informacji w językach obcych na temat mobilności w ramach programu Erasmus+.

Realizacja: Rekomendacja częściowo zrealizowana. W języku angielskim umieszczone zostały informacje nt. przedmiotów realizowanych na filologii angielskiej, francuskiej i rosyjskiej. Brakuje informacji w języku angielskim nt. przedmiotów realizowanych na filologii polskiej. W dalszym ciągu brakuje dostatecznej ilości szczegółowych informacji, w tym aktualizacji informacji, w języku polskim oraz językach obcych na temat mobilności w ramach programu Erasmus+. Zakładka „relacje studentów” jest nieaktywna.

7. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

W roku akad. 2022/23 nie pozyskano danych z ankiety absolwenta, ponieważ zamieszczona USOS ankieta absolwenta nie odpowiada treści Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27.11.2019 r., zał. 5.

Rekomendacja 1. Należy umieścić w USOS odpowiednią ankietę absolwenta, zgodną z Uchwałą nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27.11.2019 r., zał. 5 lub zgodnie z inną aktualną uchwałą. Ankietę powinni wypełnić absolwenci WF, tj. studenci, którzy obronili pracę dyplomową po III roku studiów I stopnia oraz po II roku studiów II stopnia.

8. MONITOROWANIE RELACJI Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM W ODNIESIENIU DO PROGRAMU STUDIÓW

W oczekiwaniu na wprowadzenie zmian w programach studiów prowadzonych na Wydziale Filologicznym UwB, filologii i filologii polskiej, które byłyby wynikiem spotkania Wydziałowej Rady Konsultacyjnej z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych, które odbyło się 23 marca 2021 roku w trybie online, Wydział utrzymuje stałe kontakty z potencjalnymi pracodawcami swoich absolwentów.

W ciągu ostatnich trzech lat przeprowadzono 7 ankiet z udziałem różnych grup pracodawców, którzy mogliby potencjalnie być zainteresowani zatrudnianiem absolwentów studiów prowadzonych na wydziale lub już faktycznie takich absolwentów zatrudniają. Ankiety przeprowadzono między innymi w Telewizji Polskiej Odział w Białymstoku, Polskim Radiu Białystok, Radiu Akadera, Książnicy Podlaskiej, Kurierze Porannym, Biurze Tłumaczy „Lexon”, Muzeum Podlaskim, Podlaskim Oddziale Straży Granicznej, Fundacji Pogranicze, Fundacji Sąsiedzi, Teatrze Dramatycznym w Białymstoku, Teatrze Lalek w Białymstoku, Podlaskim Kuratorium Oświaty oraz w szkołach: I Społecznym Liceum Ogólnokształcącym, I LO w Białymstoku, II LO w Białymstoku, IV LO w Białymstoku i Liceum Ogólnokształcącym w Łapach.

Wnioski z przeprowadzonych ankiet są sugestiami do modyfikacji programów studiów i towarzyszącym im efektem kształcenia. Wśród postulowanych zmian w kompetencjach twardych absolwentów powtarzają się: większa wielojęzyczność na filologiach obcych (to znaczy praktyczna znajomość innego niż angielski języka obcego), większy zakres kompetencji językowych (w mowie i piśmie), znacznie lepsze przygotowanie do pracy z wykorzystaniem

nowoczesnych mediów i narzędzi cyfrowych, większy zakres wiedzy ogólnohumanistycznej u absolwentów filologii obcych i większy zasób umiejętności praktycznych u absolwentów filologii polskiej. Potencjalni pracodawcy zwracają też uwagę na „nierealistyczne wymagania dotyczące rynku pracy”, brak świadomości własnych kompetencji oraz brak poczucia konieczności stałego dokształcania się i podnoszenia kompetencji już po zatrudnieniu albo ukończeniu studiów pierwszego stopnia.

W związku z sugestią dotyczącą „większej wielojęzyczność na filologiach obcych”, na WF opracowano program na kierunek Lingwistyka Stosowana (z językiem niemieckim i rosyjskim), a w roku akad. 2023/24 ruszył pierwszy rok studiów. Ponadto na kierunku filologia realizowane są takie moduły, jak: filologia angielska z językiem hiszpańskim, rosyjskim, niemieckim, filologia francuska (z językiem hiszpańskim lub angielskim) oraz filologia rosyjska (komunikacja językowa w administracji i komunikacja językowa w mediach). Natomiast sugestia pracodawców, aby rozwijać umiejętności praktyczne u studentów filologii polskiej koresponduje z wynikami badań, które były przeprowadzone przez Biuro Karier.

W roku akademickim 2022/23 ankiety wśród pracodawców nie zostały przeprowadzone.

Rekomendacja 1: Przeprowadzenie przez WRK anonimowych badań ankietowych wśród pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów. Ankietę warto uszczegółowić o pytania dotyczące wiedzy ogólnohumanistycznej (jakie treści sugerują pracodawcy?), umiejętności praktyczne studentów filologii polskiej (jaki zakres umiejętności sugerują pracodawcy?), większego zakresu kompetencji językowych w mowie i piśmie (o jakim zakresie kompetencji mowa?).

9. MONITOROWANIE KARIER ZAWODOWYCH ABSOLWENTÓW

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów odbywa się na podstawie § 14 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* Badania ankietowe z tego zakresu prowadzi Biuro Karier przy pomocy ankiety internetowej (CAWI) udostępnionej przez Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS) za pomocą serwisu Ankieter. Jego rezultatem jest opracowanie pt. „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku”.

W badaniu losów absolwentów rocznika 2018/2019 w **3 lata** po ukończeniu studiów wzięło udział 27 absolwentów Wydziału Filologicznego (spośród 358 absolwentów tego rocznika).

Wyniki badania pokazały, że 85% respondentów posiada zatrudnienie. Studenci mieli trudności ze znalezieniem pracy i były one związane z brakiem ofert na lokalnym rynku pracy (67%), nieatrakcyjnymi warunkami zatrudnienia (67%) oraz brakiem doświadczenia zawodowego (83%). Mniej niż połowa ankietowanych (43%) wykonuje pracę zgodną z swoim wykształceniem. Dokładnie 35% pracuje w miejscu, które różni się od zdobytego wykształcenia w toku studiów.

Większość byłych studentów (69%) deklaruje, że wykorzystuje umiejętności, które nabyli podczas studiów. Aż 85% ankietowanych podjęło zatrudnienie podczas studiów. Większość z nich jest zdania, że nie było trudności w pogodzeniu nauki z pracą. Osoby, które miały trudności z podjęciem pracy, wskazywały, że było to związane z niedogodnymi godzinami

zajęć, czyli długimi przerwami pomiędzy zajęciami lub pojedynczymi zajęciami w ciągu dnia lub wynikały z trudności stwarzanych przez wykładowców.

Większość absolwentów Wydziału Filologicznego UwB jest zdania, że w trakcie studiów zdobyli umiejętności w zakresie języka obcego (67%) oraz umiejętności miękkie (52%). Natomiast nie oceniają oni dobrze swoich kompetencji informatycznych. Aż 66% ankietowanych stwierdziło, że studia zdecydowanie nie pomogły w rozwinięciu tej kompetencji. Umiejętności specjalistyczne niespełna połowa absolwentów (45%) ocenia pozytywnie. Większość respondentów (74%) nie udzielała się w żadnej organizacji podczas swoich studiów. Jedynie 15% zadeklarowało, że należeli do organizacji studenckich, a 11% do kół naukowych lub samorządu studenckiego.

Ponad połowa absolwentów WF (62%) jeszcze raz wybrałaby ofertę UwB, aby ukończyć tu studia. Z tej grupy osób aż 58% studentów jeszcze raz zdawałoby na kierunek, który wybrali wcześniej.

Osoby, które ukończyły filologię w zakresie j. obcych są zdania, że studia przygotowały ich pod względem praktycznym (47%). Jeśli chodzi o absolwentów filologii polskiej to większość nie ma na ten temat określonej opinii (60%). Natomiast 40% absolwentów filologii polskiej jest przekonanych co do przygotowania teoretycznego do wykonywania zawodu. Podobnego zdania są osoby z dyplomem po filologii języka obcego (53%). Aż 60% absolwentów filologii polskiej i 48% filologii uważa, że w trakcie studiów rozwinęły umiejętności miękkie.

Biuro Karier, przeprowadziło w grudniu 2022 i styczniu 2023 roku Badanie Losów Absolwentów (BLA) rocznika 2021/2022. Narzędziem badawczym była ankieta internetowa (CAWI), która została udostępniona przez Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS) za pomocą serwisu Ankieter. W badaniu losów absolwentów **6 miesięcy** po ukończeniu studiów wzięło udział 42 absolwentów Wydziału Filologicznego (spośród 237 absolwentów).

Zdecydowana większość (67%) absolwentów WF posiada zatrudnienie, a 34% badanych zadeklarowało problemy podczas poszukiwania pracy, które związane były m.in. z brakiem ofert na lokalnym rynku pracy, brakiem doświadczenia w konkretnym zawodzie. Niespełna połowa absolwentów (48%) wykonuje pracę zgodną z wykształceniem. Dokładnie 30% pracuje w miejscu, które różni się od zdobytego w toku studiów wykształcenia. Ponad połowa (70%) respondentów podjęła zatrudnienie już podczas studiów. Absolwenci (67%) stwierdzili jednak, że trudno było pogodzić naukę oraz pracę zarobkową. Było to związane takimi trudnościami, jak: niedogodne godziny zajęć, czyli długie przerwy pomiędzy zajęciami lub pojedyncze zajęcia w ciągu dnia, duża liczba zajęć oraz duża odległość między uczelnią a miejscem pracy. Większość ankietowanych (57%) dobrze wspomina czas praktyk zawodowych.

Absolwenci Wydziału Filologicznego UwB są zdania, że w trakcie studiów rozwijali umiejętności specjalistyczne (60% wskazań) oraz w zakresie języka obcego (57%). Ankietowani (62%) nie oceniają pozytywnie swoich kompetencji informatycznych. Umiejętności interpersonalne prawie połowa badanych ocenia pozytywnie. Zdecydowana większość respondentów (76%) nie udzielała się w żadnej organizacji podczas swoich studiów. Tylko co piąty absolwent należał do koła naukowego, a 10% do organizacji studenckich.

Większość absolwentów WF (63%) powtórnie wybrałaby ofertę UwB, aby ukończyć tu studia. Z tej grupy 44% respondentów jeszcze raz zdawałoby na kierunek wcześniej wybrany.

Absolwenci filologii w zakresie języka obcego, którzy mieli problemy z zatrudnieniem wskazywali m.in. na brak ofert na lokalnym rynku pracy (83%) oraz nieatrakcyjne warunki

zatrudnienia (50%). Natomiast respondenci po filologii polskiej narzekali na: brak doświadczenia (100%), brak ofert na lokalnym rynku pracy (75%) oraz zawód, w którym trudno znaleźć pracę (75%). Więcej osób wykształconych po filologii w zakresie j. obcych jest zdania, że studia przygotowały ich pod względem praktycznym (36%). Absolwenci filologii polskiej (45%) nie mają określonego zdania na ten temat. Osoby z dyplomem po filologii polskiej (54%) i po filologii z zakresu języka obcego (46%) są zdania, że są właściwie przygotowani teoretycznie do wykonywania zawodu. Większość ankietowanych po filologii polskiej (54%) i filologii z zakresu języka obcego (65%) uważa, że ukończone studia nie pomogły im w rozwinięciu umiejętności związanych z posługiwaniem się komputerem.

Raporty „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku” zostały przesłane wszystkim pracownikom WF.

.....
(podpis i pieczęć Dziekana)